

INNSTILLING FRA RÅDET FOR BYFORMING OG ARKITEKTUR TIL:

ARKITEKTUR OG BYFORMINGSPRISEN 2016

I år er det sjette gang Arkitektur og byformingsprisen for Bergen kommune deles ut. Rådet for byforming og arkitektur har i år som i fjor hatt ansvar for juryering av innsendte kandidater til nominering.

I invitasjonen til å foreslå verdige kandidater til årets Arkitekturpris står det blant annet:

Bystyret vedtok i 2011 ny arkitektur- og byformingspolitikk for Bergen.

Bergen kommunes årlige Arkitekturpris skal bidra til å holde fokus på temaet og ikke minst gi oppmerksomhet til - og belønne - dem som yter «det lille ekstra» og kan vise til konkrete og gode resultater.

Bygg og anlegg som tildeles Arkitekturprisen skal i samspill med omgivelsene tilføre stedet nye kvaliteter i innhold, formgivning og materialbruk.

Prosjekter som tildeles prisen skal være ferdigstilt i løpet av de siste 3 årene.

Kandidatene:

Alle innkomne forslag i tråd med utlysningsteksten er kandidater til årets pris. Kandidatene er blitt vurdert på bakgrunn av utlysningsteksten, tilgjengelig informasjon og befarings på stedet.

De innkomne forslagene som fyller kriteriene om ferdigstilling og som juryen har valgt å gå videre med er i alfabetisk rekkefølge:

• Aula og museumscafe, Muséplassen 3	B+b Arkitekter AS
• Landås skole, Landåsveien 33B	Lund og Laastad Arkitekter AS
• Sandviken Sjøfront, Sandviksbodene 1	Rambøll AS
• Sparebank Vest, Jonsvollsgaten 4	Cubus AS
• Villa S, Ole Brinchsvei	Saunders Arkitektur AS
• Verket, Michael Krohns gate73-76	Link arkitektur

Det har vært avholdt befarings på samtlige prosjekter, og fikk på hvert enkelt sted en presentasjon av kandidatene.

Følgende prosjekter har rådet valgt å gi en hedrende omtale:

Villa S

I et område som er karakterisert av etablert villabebyggelse er det på en i utgangpunktet krevende resttomt er det skapt et formmessig interessant volum med en sterk arkitektonisk vilje. Området har mange hus tegnet av arkitekt Leif Grung.

Prosjektet har oppnådd et dynamisk spill mellom det langstrakte horisontale hovedvolumet som rommer hoveddelen av boligrommene, og det vertikale kjernevolumet som rommer inngang og vertikal kommunikasjon. Grepene med at hovedvolumet er løftet opp en etasje over terrenget gir et fint uterom med god kontakt til omgivelsene. Videre er det i interiøret vist en vilje til å ta inn og omramme lokale utsyn til skog og landskap, og videre integrere uterom og terrasse i interiøret. Fargesettingen fremhever komposisjonen og rotfester samtidig et stort bygningsvolum i det etablerte bygningsmiljøet på en god måte.

Planløsningen er organisert på en enkel og elegant måte med åpne siktlinjer og romforløp som fører videre ut i naturen. Interiøret med kjøkkenet som husets kjerne i huset symboliserer et varmt hjerte i en stram arkitektur.

Verket

Prosjektet har klart å løse oppgaven innenfor et begrenset handlingsrom. Det er laget et leilighetsbygg helt uten balkonger med bruk av utradisjonelle fasadematerialer som knytter seg til- og spiller opp mot området historie med skipsindustri.

Volumoppbygningen som understreker det vertikale, sammen med en utradisjonell fasadematerialbruk med Corten-stål og lysgjennomskinnelige polykarbonatplater har gitt et prosjekt med nye og lokalt forankrede materialkvaliteter enn av de man vanligvis finner i mer tradisjonelle boligprosjekter.

Boligprosjektet har en felles, lun solrik takterrasse, der man ved å trekke fasaden opp har fått en lun, solrik takterrasse som fremstår som et urbant uterom med forankring i lokal industriell materialbruk.

Prosjektet er utformet slik at de gjenværende industrielle aktivitetene i nabolaget som boligene har utsikt mot oppleves som en positiv kvalitet i nærområdet.

Juryens valg av vinnerutkast:

Bygg og anlegg som tildeles Arkitekturprisen skal i samspill med omgivelsene tilføre stedet nye kvaliteter i innhold, formgivning og materialbruk. Bergen kommunes arkitektur- og byformingspris er som det fremgår av navnet en pris som ikke bare skal vurdere byggverk enkeltvis, men også skal vurdere hvilken rolle arkitektur kan spille i byutviklingsammenheng.

Estetikk og funksjonalitet er begge sentrale kriterier, men rådet har også valgt å legge vekt på i hvilken grad prosjektet «sprenger sine egne rammer» og får betydning utover den funksjonen det er satt til å ha. Rådet er av den oppfatning at byutviklingskomponenten er viktig i ethvert byggeprosjekt. Rådet ønsker å gi honnør til arkitekter som benytter seg av muligheten for å ikke utelukkende svare på oppdragsgiverens bestilling, men også gi nye kvaliteter til området. Slike kvaliteter kan være av estetisk art, dreie seg om tilleggsfunksjoner som kommer bydelen til gode, eller være grep som tydeliggjør prosjektets historiske sammenheng. En slik tilnærming bidrar til opplevelseskvaliteter, gir økt forståelse og styrker stedsidentiteten. Denne tankegangen krever inngående kjennskap til sosial og geografisk kontekst, og er således en tidkrevende prosess. Likevel mener rådet at prosjekter som vitner om denne typen ambisjoner bør løftes frem som eksempler til etterfølgelse.

Rådet mener årets prisvinner skårer på alle disse kriteriene. Prosjektet er en vellykket nyskaping av en sentral institusjon i en av Bergens sentrale bydeler og er godt integrert i et tidstypisk bygningsmiljø, samtidig som det tilfører nye kvaliteter til en bydel som vil stå overfor en vesentlig fortetting, fornying og utvikling. Ved hjelp av helhetlige grep har man skapt et nytt sentralt samlingspunkt i bydelen som med dette har fått et nytt anlegg som vil tilføre nytt liv og nye impulser i lokalsamfunnet.

Rådet for byforming og arkitektur har derfor utpekt nye Landås skole til vinner av Arkitektur- og byformingsprisen 2016.

Juryen har valgt å gi prisen til Landås skole, som et eksempel på en svært vellykket nytolkning av den opprinnelige skolen i en tett befolket bydel. Skolen gir nye muligheter og ressurser til denne, og gjør bydelen bedre rustet til å møte de utfordringene som måtte komme i fremtiden.

Etter at deler av den opprinnelige skoen ble revet, har Nye Landås Skole gjenskapt mange av kvalitetene til det opprinnelige uterommet. Det er blant annet tatt vare på noen av de gamle søylene med innebyggede teakplaner og originale inskripsjoner. I den gamle skolen var det store lekearealer i leskur rundt skolen. I den nye skolen er dette arealet erstattet med åpne verandaer som formidler overgangen mellom ute og innerom som erstatter behovet for å bygge leskur.

Skolen føyer seg inn i tradisjonen med «den hvite murbyen på Landås» med sitt murale uttrykk som har sitt utspring i den omliggende 50-talls arkitekturen. Detaljeringen med eikespiler som solavskjerming i fasaden er en referanse til Landåshallen, som er et av de viktigste elementene i det lokale bygningsmiljøet og bidrar til den overordnede karakteren i bydelen.

Skolens hovedide er at man skal kunne se ut fra alle rom gjennom svalgangene, slik at alle skal bli sett, og ingen skal kunne gjemme seg bort, også noe som er viktig i psykososial sammenhenger, blant annet for å forebygge mobbing. Prinsipper er at alle har et formidlingsrom i midten, og inntil dette ligger to mindre grupperom. Elevene jobber i grupper.

Grepet med at skolen er lagt i en vinkel skaper nye gode uterom. Bygningen er lite ruvende og godt integrert i terrenget. Skolen ligger fint i landskapsrommet, og er utsmykket med en del gatekunst.

Det lokale terrengfallet gjenspeiles i det sentrale grepet med splittede nivå som er sentralt i konseptet for skolen.

Skolen er planlagt som et passivhus, og man har klart å kombinere kravet til kompakt bygningsmasse med åpenhet i overgangen ute/inne. Dette grepet med delvis overdekkede uterom som danner overgangen mellom klasserommene og omgivelsene motvirker inntrykket av et noe kompakt bygningsvolum som passivhusprosjekt lett kan få.

Ved at kjernen dannes av et stort åpent amfi med overlys oppnår man et felles samlingsrom av god kvalitet god kvalitet. Videre fremstår undervisningsarealene som gode rom til å formilde læringsstoffet i skolesammenheng. Prosjektet bærer preg av en enkel og grei kommunikasjon, med mange steder man kan være sammen, og den lange den lange rampen danner en intern akse som gir en enkel og god orientering.

Rådet vil fremheve prosjektets sosiale kvaliteter, med at man har oppnådd å få integrert en klasse med multihandikappede som ved hjelp av rampen kan benytte seg av anlegget uten å benytte heisen i prosjektet i særlig grad.

Skolen inneholder også «bursdagsrom» som kan bestilles av de som ønsker det til å arrangere selskap slik at man kan invitere hele klassen til fest uavhengig av plass i hjemmet. Disse har tilhørende delvis overdekkede uteareal, og god kontakt mellom ute og inne.

Det nye skoleanlegget er åpnet opp i forhold til det mer lukkede preget i den opprinnelige skolen. Det har gitt bydelen et nytt område til fornyet bruk, og videreført tanken om den sosiale boligutbyggingen som lå bak Landåsutbyggingen i et nytt uttrykk.

Ut fra de tilgjengelige ressursene har man oppnådd gode kvaliteter innenfor den offentlige/private utbyggingsmodellen som er valgt, og fått et godt resultat som en kombinasjon av vilje hos både utbygger og arkitekt til å gi et nytt hjerte til bydelen.

Landås skole er et forbilledlig eksempel på områdeutvikling, der nybygget både markerer seg som et nytt samlingspunkt for området, og vil bidra til god byutvikling i et av Bergens etablerte byutviklingsområder.

Valget av Landås skole til årets byutviklingspris er et eksempel på helhetlig byutvikling som vi ønsker flere av for å vitalisere byutviklingen i Bergen!